

Figur 1-1 Deltaområde Veblungsnes - Kilde: Asplan Viak/ Heiko Liebel

NOTAT NATURMANGFOLD FOR E136 VEBLUNGSNES

Nasjonal PlanID: NV15E136DV

Prosjekt nr.:	
Oppdragsgiver:	Nye Veier AS

Revisjonsoversikt

Revisjon	Dato	Utarbeidet av	Kontrollert av	Godkjent av
01	29.11.2022	Anne Karen Haukland	Heiko Liebel	HM/Plan AAV

Endringsoversikt

Revisjon	Endringsbeskrivelse
01	<i>Rapport ferdig kvalitetssikret</i>

På vegne av Nye Veier har Asplan Viak utarbeidet notat om naturmangfold i forbindelse med detaljreguleringsplan for E136 Veblungsnes. Notatet er utarbeidet etter krav fra/i henhold til gjeldende lover og inngår som en del av grunnlaget for utarbeidelse av detaljreguleringsplanen

Kontakt informasjon:

Fagansvarlig for Naturmangfold Asplan Viak Anne Karen Haukland 97118791
anne.haukland@asplanviak.no

6.1.2023/Skien

Dato/Sted

Signatur av fagansvarlig Anne Karen Haukland

Innhold

1	Sammendrag	4
2	Innledning.....	5
3	Metode	6
	Feltkartlegging	6
	Metode for vurdering av planens virkning	7
	Usikkerhet	10
4	Dagens situasjon.....	11
	Naturforhold og eksisterende dokumentasjon	11
	Kartleggingsresultater	14
	Verdivurdering.....	27
5	Vurdering av planens virkning.....	28
	Tiltaksbeskrivelse	28
	Vurdering av planens virkning.....	30
	Vurdering av Naturmangfoldloven §§ 8-12.....	31
6	Skadereduserende tiltak	33
7	Kilder	34

1 Sammendrag

I forbindelse med planlagt etablering av ny E136 gjennom Veblungsnes (Rauma kommune) har Asplan Viak AS kartlagt naturverdier, fremmede arter og rødlistede landformer innenfor planområdet.

Det ble kartlagt 4 viktige naturtyper etter ny NiN-metodikk (Natur i Norge), samt et økologisk funksjonsområde for fugl som også er en rødlistet landform (Setnesbekken deltaområde). Eksisterende naturtypelokaliteter i nasjonale databaser (gamle DN-13 registreringer) er erstattet av ny, oppdatert kunnskap kartlagt etter gjeldende metodikk.

Det er også kartlagt flere forekomster av fremmede, skadelige arter i planområdet. Områdene som peker seg ut med flest fremmede arter er Veblungsnes sandtak og Setnesbekken.

Det blir ikke direkte arealbeslag av verdifull natur gjennom planforslaget. Avbøtende tiltak er foreslått for å forhindre spredning av fremmede arter, samt forstyrrelser og avrenning til deltaområdet. Den samlede virkningen på naturmangfold er satt til ubetydelig.

Det knytter seg usikkerhet til om det er nødvendig med erosjons- og skredsikring i Setnesbakkens elveløp som følge av tiltaket. Konsekvenser for dette er ikke omtalt i dette notatet, men det vil knytte seg betydelige utfordringer ved å bevare viktig naturmangfold rett nord og rett syd for Tuenvegen.

2 Innledning

I forbindelse med planlagt etablering av ny E136 gjennom Veblungsnes (Rauma kommune) har Asplan Viak AS kartlagt naturverdier, fremmede arter og rødlistede landformer i et avgrenset utredningsområde. Analysen av eksisterende dokumentasjon i kombinasjon med nye kartleggingsresultater gir grunnlag for vurderingen av planens virkning på naturmangfoldet og på geologisk mangfold i form av rødlistede landformer.

Vurdering av vannmiljø beskrives i et eget notat som vedlegges planforslaget.

Figur 2-1 Naturmangfold og rødlistede landformer ble undersøkt innenfor den røde polygonen

3 Metode

Feltkartlegging

Som grunnlag for å utrede planens virkning på naturverdier ble naturmangfold kartlagt på Veblungsnes den 13.09.2022 av biologene Anne Kjersti Narmo og Heiko Liebel (begge Asplan Viak AS) med hovedfokus på å avgrense verdifulle naturtypelokaliteter etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks for naturtyper i Norge (NiN, Miljødirektoratet 2022a), på å kartlegge truede arter (Artsdatabanken 2021) og fremmede, innførte arter (Artsdatabanken 2018a) hvor videre spredning bør hindres. Alle artsfunn ble publisert i www.artsobservasjoner.no. Faktaark for naturtypelokalitetene publiseres i www.naturbase.no etter at lokalitetene er godkjent og bearbeidet hos Miljødirektoratet. Kartleggingsområdet har en størrelse på ca. 342 daa.

I tillegg ble det gjort en undersøkelse av rødlistede landformer basert på kart som viser topografien som skyggerelieff (NVE 2022). Delområder som viste potensiale for forekomsten av rødlistede landformer (Artsdatabanken 2018b) ble oppsøkt i felt og eventuelt avgrenset.

Figur 3-1 Skyggerelieff over planområdet (NVE 2022).

Metode for vurdering av planens virkning

Vurderingen av planens virkning følger veilederen for konsekvensutredninger M-1941 og består av flere trinn (Miljødirektoratet 2022b):

a) Inndeling i delområder

I planen for Veblungsnes vurderes hver naturtypelokalitet, rødlistet landform og økologisk funksjonsområde som eget delområde.

b) Sette verdi i hvert delområde

Vurderingskategorier som inngår i verdivurderingen «naturmangfold» er verneområder, naturtyper, arter og økologiske funksjonsområder.

For å bedømme verdien av et delområde (for eksempel en NiN-lokalitet) gis lokaliteten en lokalitetskvalitet etter kartleggingsinstruksen til Miljødirektoratet (Miljødirektoratet 2022a) og verdi etter veileder for konsekvensutredninger (Miljødirektoratet 2022b).

Verdivurdering av landformer/geotoper følger retningslinjer som er publisert på hjemmesiden til Norges Geologiske Undersøkelse (2022a, se også Tabell 3-1).

Tabell 3-1. Veileder for verdivurderingen av geotoper (NGU 2022a).

Registrerings-kategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi (Forvaltningsprioritet)	Stor verdi (Høy forvaltningsprioritet)	Svært stor verdi (Høyeste forvaltningsprioritet)
Geotoper	Diffus utforming/ sterkt redusert tilstand	Nær truede objekter med tydelig til middels tydelig utforming og god til noe redusert tilstand, Sårbare objekter med middels tydelig utforming og noe redusert tilstand	Nær truede objekter med meget tydelig utforming og meget god tilstand, sårbare objekter med tydelig utforming og god tilstand, truede objekter med middels tydelig utforming og noe redusert tilstand	Sårbare objekter med meget tydelig utforming og meget god tilstand, truede objekter med tydelig utforming og god tilstand	Truede og kritisk truede objekter og/eller forvaltnings-prioriterte, meget tydelig utforming/store systemer, meget god tilstand

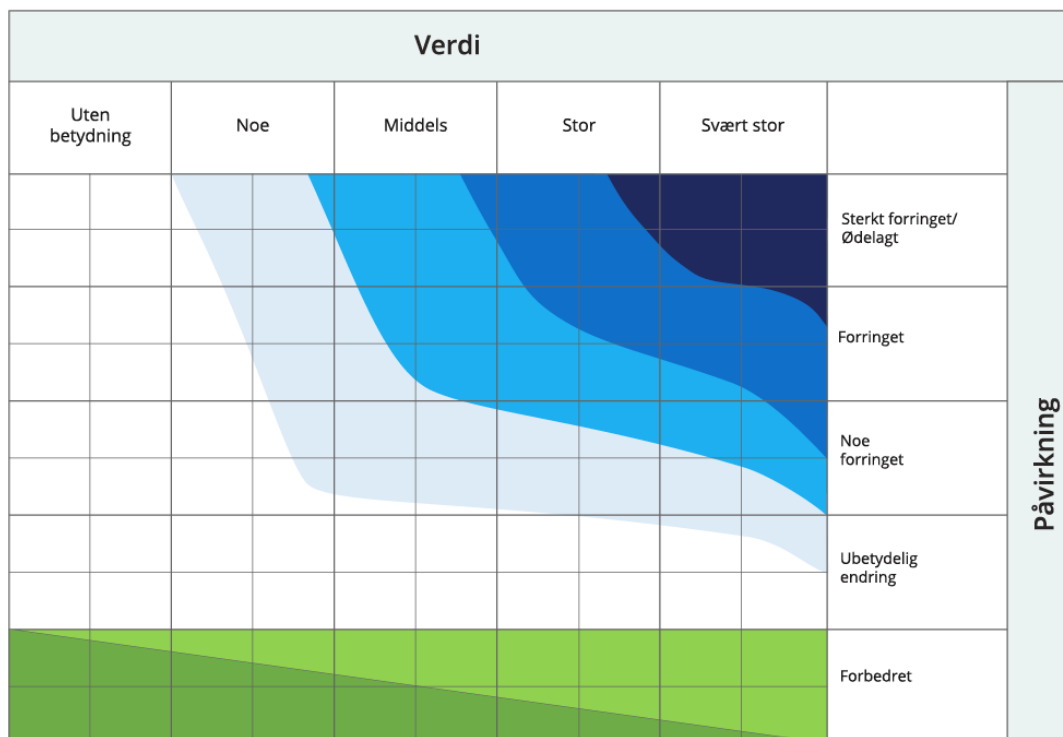
c) Vurdere påvirkning for hvert delområde

Påvirkningen inneholder tiltakets negative eller positive påvirkning på de berørte delområdene sammenlignet med «nullalternativet» (fortsatt bruk av område som i dagens situasjon).

d) Vurdere konsekvens for hvert delområde

Konsekvensen av tiltaket vurderes for hvert delområde ved å kombinere verdi og påvirkning ved hjelp av en «konsekvensvifte» (se Figur 3-2) og en skala som definerer konsekvensgraden (se Tabell 3-2).

Det sammenstilles konsekvens for de ulike delområdene for forskjellige alternativ og fastsettes en samlet konsekvens for naturmangfold.

Figur 3-2 Konsekvensviften viser hvor alvorlig konsekvensene av planen eller tiltaket forventes å bli (Miljødirektoratet 2022b).

Tabell 3-2 Skala og veiledning for konsekvensvurdering av delområder (Miljødirektoratet 2022b).

Konsekvensgrad for delområder.	Beskrivelse (Sammenlignet med nullalternativet)
Svært alvorlig miljøskade (-- --)	Den mest alvorlige miljøskaden som kan oppnås for området. Gjelder kun for områder med stor eller svært stor verdi.
Alvorlig miljøskade (---)	Alvorlig miljøskade for området.
Betydelig miljøskade (--)	Betydelig miljøskade for området.
Noe miljøskade (-)	Noe miljøskade for området.
Ubetydelig miljøskade (0)	Ingen eller ubetydelig miljøskade for området.
Noe miljøforbedring (+) / Betydelig miljøforbedring (++)	Miljøgevinst for området. Noe forbedring (+) eller betydelig forbedring (++)
Stor miljøforbedring (+++) / Svært stor miljøforbedring (++++)	Stor miljøgevinst for området. Stor (+++) eller svært stor (++++) forbedring. Benyttes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket.

Tabell 3-3 Skala og veiledning for å sette en samlet konsekvensgrad for miljøtema (Miljødirektoratet 2022b).

Konsekvensgrad for miljøtemaet	Kriterier for konsekvensgrad
Kritisk negativ konsekvens	Stor andel av alternativets område har særlig høy konfliktgrad. Vanligvis flere delområder med konsekvensgrad svært alvorlig miljøskade (----), og i tillegg store samlede virkninger. Brukes unntaksvis.
Svært stor negativ konsekvens	Stor andel av alternativets område har høy konfliktgrad. Det er delområder med konsekvensgrad svært alvorlig miljøskade (----), og ofte flere/mange områder med alvorlig miljøskade (---). Vanligvis store samlede virkninger.
Stor negativ konsekvens	Flere alvorlige konfliktpunkter for temaet. Ofte vil flere delområder ha konsekvensgrad alvorlig miljøskade (---).
Middels negativ konsekvens	Ingen delområder med de høyeste konsekvensgradene, eller disse er vektet lavt. Delområder med konsekvensgrad betydelig miljøskade (--) dominerer.
Noe negativ konsekvens	Kun en liten del av alternativets område har konflikter. Ingen delområder har de høyeste konsekvensgradene, eller disse er vektet lavt. Vanligvis vil konsekvensgraden noe miljøskade (-) dominere.
Ubetydelig konsekvens	Alternativet vil ikke medføre vesentlige endringer sammenlignet med nullalternativet. Det er få konflikter og ingen konflikter med de høyeste konsekvensgradene.
Positiv konsekvens	Totalt sett er alternativet en forbedring for temaet sammenlignet med nullalternativet. Det er delområder med positiv konsekvensgrad og kun få delområder med lave negative konsekvensgrader. De positive konsekvensgradene oppveier klart delområdene med negativ konsekvensgrad.
Stor positiv konsekvens	Stor forbedring for temaet. Mange eller særlig store/viktige delområder med positiv konsekvensgrad. Kun ett eller få delområder med lave negative konsekvensgrader, og disse oppveies klart av delområder med positiv konsekvensgrad.

Usikkerhet

Befaringstidspunktet var gunstig for å fange opp en stor del av floraen av karplanter og naturtypelokaliteter og det antas at naturverdier er kartlagt på en tilstrekkelig måte. Allikevel gir en befarings på en dag aldri en komplett artsliste selv for organismegrupper som har fokus i kartleggingen, som karplanter. Tidspunktet var for eksempel for sent for å påvise mesteparten av hekkefugl og delvis for sent for å kunne registrere enkelte karplanter som muligens var visnet ned allerede. Potensialet er lite for vedboende sopp på grunn av lite gammelskog med død ved og lav kontinuitet i død ved over tid. Ettersom få områder med rik bakkevegetasjon i skog ble registrert er potensial for rødlistede jordboende sopp også lite. Det er et visst potensial for rødlistede lav og moser som vokser knyttet til store gamle trær som på kirkegården til Grytten kirke. Mose- og lavfloraen ble ikke undersøkt i detalj. På de semi-naturlige strandengene kan det tenkes at sjeldne beitemarkssopp forekommer selv om få sopp ble registrert på befaringsstidspunktet.

4 Dagens situasjon

Naturforhold og eksisterende dokumentasjon

Planområdet ligger på havnivå og strekker seg opp til ca. 50 moh i sørboreal sone (Artsdatabanken 2022a). Planområdet ligger på granittisk gneis som gir næringsfattige grunnforhold når løsmasseoverdekningen er tynn. På Veblungsnes derimot forekommer tykke løsmasser som ble avsatt i forbindelse med utløpet av Rauma eller i form av marine avsetninger som ble avsatt etter siste istid (se også NGU 2022b). En tykk breelvavsetning utnyttet som Veblungsnes sandtak.

Figur 4-1 Kryssjiktning i breelvavsetningen er godt synlig i øvre delen av Veblungsnes sandtak (foto: H. Liebel).

Leirholdige havavsetninger gir forholdsvis næringsrike forhold mens finsandholdige masser for eksempel i og ved deltaet ved Grytten kirke kan være næringsfattige når de ikke har blitt gjødslet opp i forbindelse med jordbruk. Store deler av planområdet består av byggefelt med hager og plener. På kirkegården ved Grytten kirke står det flere grove trær av ask, alm, platanlønn og bjørk. Utenom bebygde strøk er dyrka mark den dominerende arealbruken. Ellers blir det tatt ut sand og singel på Veblungsnes sandtak. Driftsområdet huser antakelig en av de største forekomstene av innførte plantearter i Rauma kommune og kan forventes å være spredningskilde spesielt for sandlupin og hagelupin i kommunen og utover kommunens grenser. Ved sandtaket er det en stor

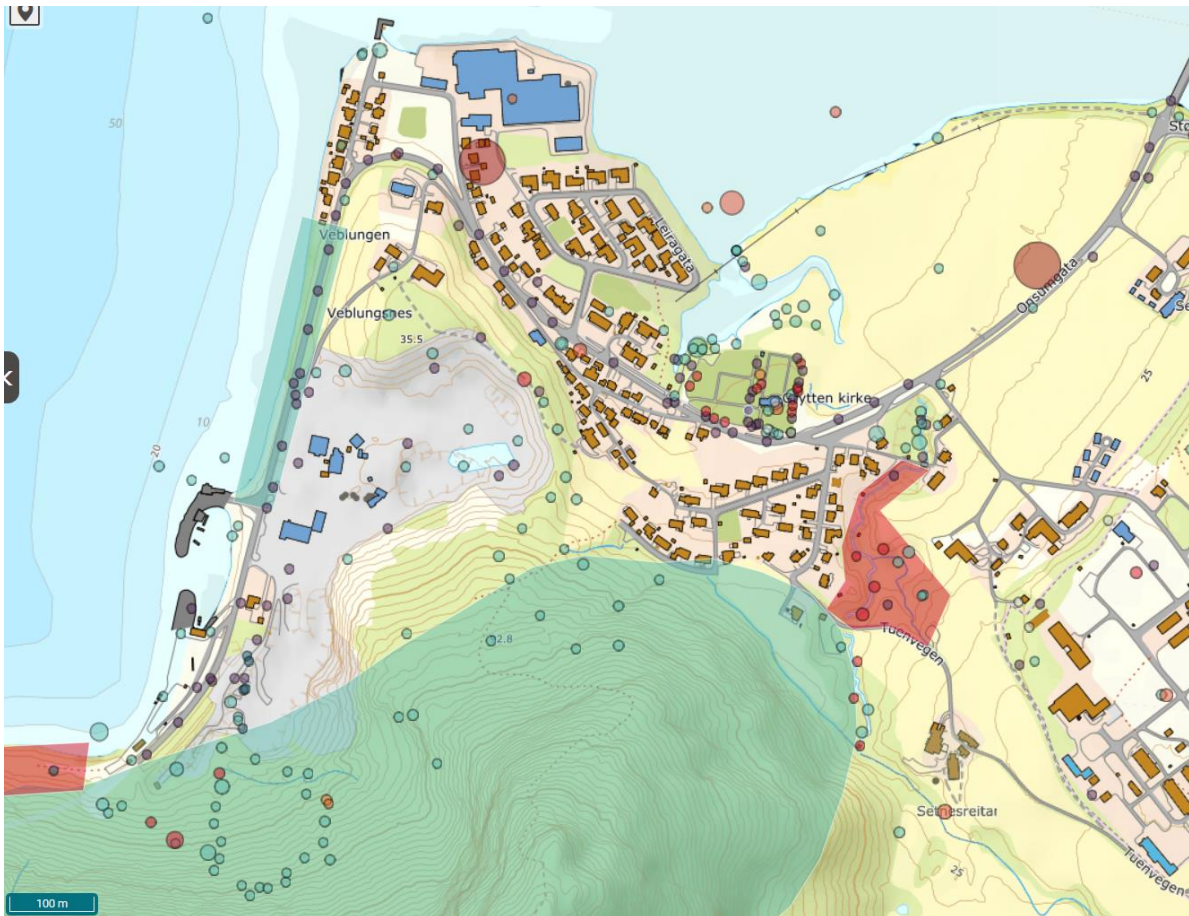
forekomst av kystbjørnekjeks som er en stedegen, men uønsket art da kontakt med planten kan gi forbrenninger på huden (se også Åndalsnes Avis 2018).

Naturnære arealer finnes knyttet til deltaområdet nord for Grytten kirke og langs Setnesbekken med blant annet semi-naturlige strandenger og lauvdominerte skoger henholdsvis. De største naturverdiene i planområdet er knyttet til de to delområdene som omtales mer i detalj nedenfor. Begge arealene har blitt kartlagt av forskjellige eksperter etter Miljødirektoratets håndbok 13 («DN-13») og beskrivelser ligger på www.naturbase.no. Områdene ble sist omtalt i en konsekvensutredning av Jordal (2018, se også www.naturbase.no).

Figur 4-2 Utsnitt fra Naturbase til venstre med kartlagt lokalitet Setnesbekken fra 2001. Til høyre: Utsnitt fra Jordal (2018) med forslag til ny avgrensning av Setnesbekken

Naturtypelokaliteten «Setnesbekken» ble først registrert i 2001 og senere oppdatert i 2018. Ved ny NiN-kartlegging i forbindelse med reguleringsplanarbeid i 2022 er denne lokaliteten ytterligere redusert i omfang. Dette er hovedsakelig grunnet lav kvalitet som følge av tekniske inngrep og dokumentasjon av store mengder fremmede arter i nedre del av Setnesbekken.

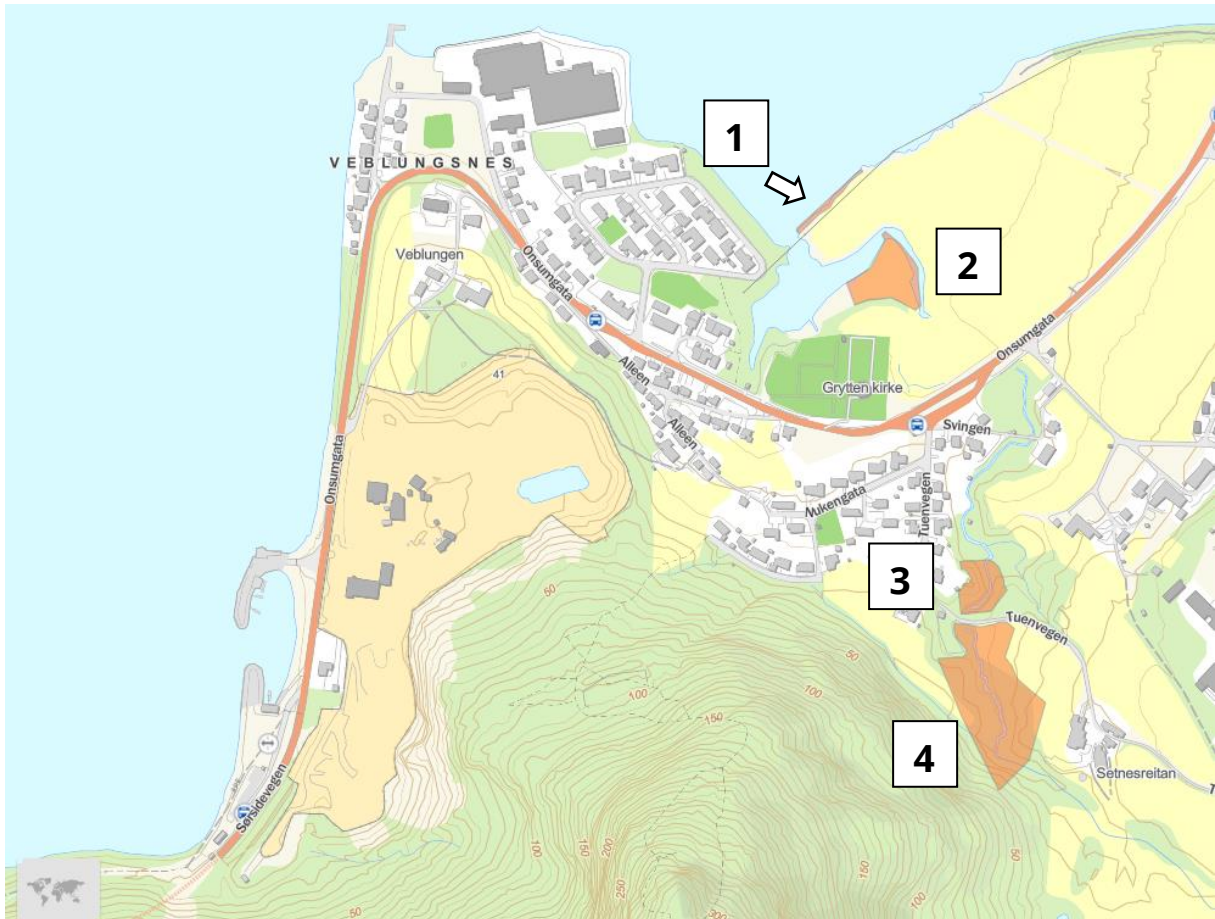

Figur 4-3. Artsregistreringer inkludert kartleggingsresultater fra 2022 (Artsdatabanken 2022b).

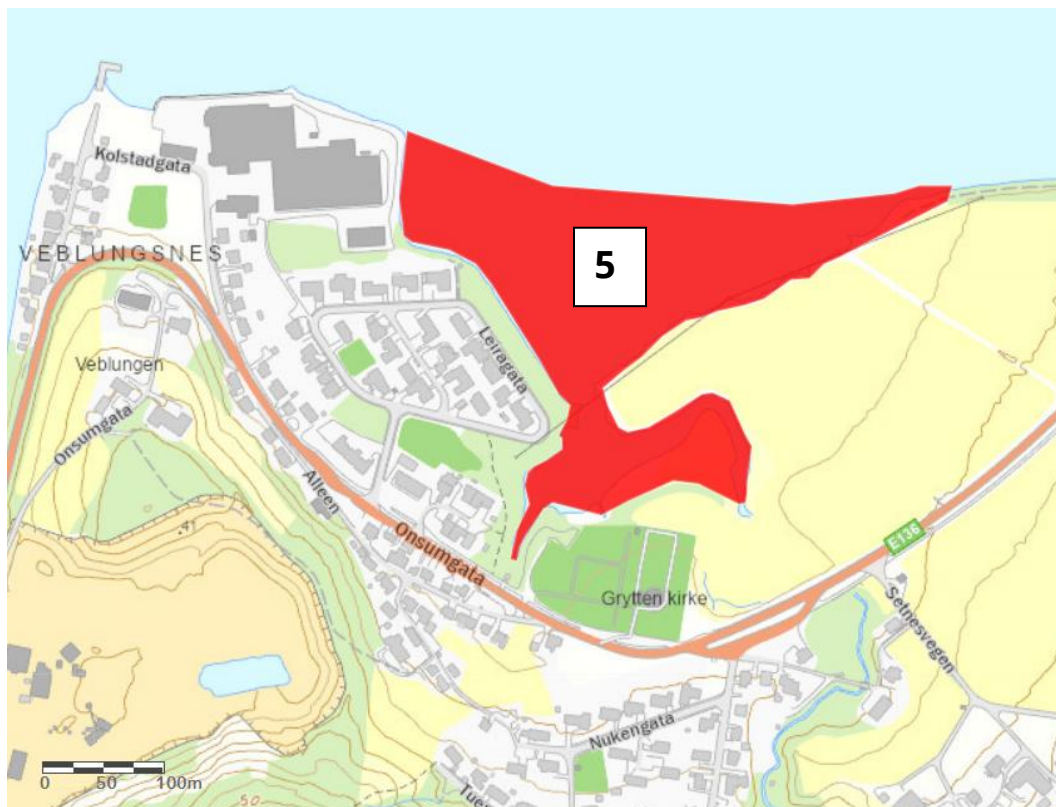
Tidligere kartleggingsresultater ligger stort sett i databasen Artskart (Artsdatabanken 2022b). Av rødlistearter av relevans for planen er det registrert ask (EN – sterkt truet), alm (EN), østersurt (NT – nær truet, gammelt funn fra 1879) og laks (NT). I tillegg er det registrert en rekke rødlistede fuglearter knyttet til deltaområdet og i fjorden. Laks og naturmangfold i vann er ikke del av dette notatet, men omtales i eget notat for vannmiljø.

Kartleggingsresultater

a) Naturtypelokaliteter

Figur 4-4. Registrerte naturtypelokaliteter etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks i planområdet.

Figur 4-5 Registrering av rødlistet landform og økologisk funksjonsområde i deltaområdet for Setnesbekken.

Lokalitet 1: Veblungsnes

Størrelse: 410 m²

Lokalitetskvalitet: Moderat kvalitet

Lokaliteten består av sanddynemark. Naturtypen er truet som sårbar (VU) på rødlista over truede naturtyper i Norge (Artsdatabanken 2018b).

Naturmangfold: Naturmangfold er vurdert som moderat på grunn av liten størrelse på lokaliteten, som består av ulike kartleggingsenheter. Lokaliteten består av en liten rest av naturlig strandvegetasjon knyttet til et lite deltaområde fra to bekker. Kun to habitatspesifikke arter er registrert: strandrug og strandarve. Ellers er det registrert skjørbuksurt, strandkjeks, åkerdylle, vendelrot, engsmelle, rødkløver, gåsemure, m.m. Ingen rødlistearter er registrert. Lokaliteten fortsetter noe utenfor prosjektområdet.

Tilstand: Tilstand er vurdert som moderat på grunn av en større forekomst av sandlupin og små murer som ble bygd med formål om å stabilisere strandsonen.

Usikkerhet: Det er usikkerhet knyttet til lokaliteten om den oppfyller kravene som sanddynemark eller om det er bare sandstrand uten sterk vindpåvirkning. Lokaliteten utgjør en liten rest med naturlig strandvegetasjon.

Figur 4-6. Sandstrand med en smal stripe som kan tolkes som sanddynemark med mye strandrug (foto: H. Liebel).

Figur 4-7. Det er registrert noen små murer som skal stabilisere strandsonen (foto: H. Liebel).

Lokalitet 2: Grytten kirke

Størrelse: 3.696 m²

Lokalitetskvalitet: Moderat kvalitet

Lokaliteten består av semi-naturlig strandeng. Naturtypen er sterkt truet (EN) på rødlista over truede naturtyper i Norge (Artsdatabanken 2018b) og klassifisert som naturtype med sentral økosystemfunksjon.

Naturmangfold: Naturmangfold er vurdert som lite på grunn av størrelsen under 10.000 m². Lokaliteten består av en intakt strandeng som er beitet av sau. Registrerte arter er føyblom, fjæresauløk, myrsauløk, saltsiv, tiriltunge, gåsemure, rødkløver, hønsegras, jåblom, fuglevikke, mjødurt, ryllsiv, strandkryp, englodnegras, engkarse, havstarr, mannasøtgras, gulaks, harestarr, stjernestarr, pølstarr, rustsivaks, småørkvein og krypkvein m.m. Ingen rødlistearter er registrert. Lokaliteten fortsetter utenfor prosjektområdet.

Tilstand: Tilstand er vurdert som god da strandenga er intakt og uten slitasje eller fremmede arter. Beitepresset i 2022 var ideelt: Ekstensivt sauebeite uten slitasje, men nok beitetrykk til å holde lokaliteten i god hevd.

Figur 4-8. Semi-naturlig strandeng i hevd ved deltaet nord for Grytten kirke (foto: H. Liebel).

Lokalitet 3: Tuenvegen N

Størrelse: 2.271 m²

Lokalitetskvalitet: Lav kvalitet

Lokaliteten består av høgstaude-edellauvskog. Naturtypen er truet som sårbar (VU) på rødlista over truede naturtyper i Norge (Artsdatabanken 2018b) og klassifisert som naturtype med sentral økosystemfunksjon.

Naturmangfold: Naturmangfold er vurdert som moderat på grunn av 2 - 4 store trær per daa av ask og gråor. Ellers består tresjiktet av mye ask, men platanlønn oppnår dekning på rundt 50 %. Bjørk, osp, hegg og rogn er registrert. Feltsjiktet er dominert av storbregner som junkerbregne, ormetelg og skogburkne og av høystauder som turt, mjødukt og kratthumleblom. Det er mye oppslag av ask på lokaliteten. Forekomsten av lungenever tyder på kontinuitetsskog. Ingen rødlistearter er registrert.

Tilstand: Tilstand er vurdert som dårlig på grunn av mye platanlønn som til dels er grove. Skvallerkål dekker større areal.

Figur 4-9. Ravinen med edellauvskog er erodert fra noe sandholdige masser (foto: H. Liebel).

Figur 4-10. Høgstaude-edellauvskog med en stor forekomst av den innførte arten platanlønn (foto: H. Liebel).

Figur 4-11. Junkerbregne (LC – livskraftig) har flere forekomster på lokaliteten (foto: H. Liebel).

Lokalitet 4: Tuenvegen S

Størrelse: 11.425 m²

Lokalitetskvalitet: Høy kvalitet

Lokaliteten består av høgstaude-edellauvskog. Naturtypen er truet som sårbar (VU) på rødlista over truede naturtyper i Norge (Artsdatabanken 2018b) og klassifisert som naturtype med sentral økosystemfunksjon.

Naturmangfold: Naturmangfold er vurdert som moderat på grunn av størrelsen over 5.000 m² og 2 – 4 store trær per daa stort sett av ask. Det er også registrert noen hule asketrær med omkrets i brysthøyde på opptil 235 cm. Busksjiktet er lite utviklet. Feltsjiktet består av arter som skogstorkenebb, mjødurt, vendelrot, trollurt m.m. Lungenever ble registrert på flere trær. Dette tyder på kontinuitetsskog. Lokaliteten var beitet av storfe i 2022, og bærer preg av noe tråkkslitasje.

Tilstand: Tilstand er vurdert som god da skogen er klassifisert som gammel normalskog (hogstklasse 5) med svak effekt av innførte arter som platanlønn og høstberberis og ingen registrerte soppangrep på asketrær.

Figur 4-12. Hul ask på lokaliteten (foto: H. Liebel).

Figur 4-13. En traktorvei går gjennom lokaliteten. Deler av lokaliteten er sterkt hogstpåvirket (foto: A. K. Narmo).

b) Rødlisterarter

Under kartleggingen ble det registrert kun arter med livskraftige bestander og noen ask- og almetrær (begge EN – sterkt truet). Områder med størst potensial for forekomster av rødlisterarter fanges opp av naturtypelokalitetene. I tillegg er det registrert noen rødlistede fuglearter, blant de er gråmåke (VU), fiskemåke (VU), storskarv (NT), stær (NT) og taksvale (NT). Alle artene rastet i området eller var på næringssøk. Systematisk dokumentasjon om hekking av rødlistede fuglearter mangler.

Figur 4-14. Lungenever er en lav som tyder på artsrike skogsmiljøer som har potensial for funn av flere rødlistearter. Lungenever er registrert innenfor naturtypelokalitet 3 og 4 (foto: H. Liebel).

Figur 4-15. På kirkegården ved Grytten kirke er det registrert grove ask- og almetrær (EN) med noe potensial for sjeldne epifytter av lav eller moser (foto: H. Liebel).

c) Fremmede arter

En rekke fremmede arter er registrert i planområdet. Blant de er hagelupin (SE – svært høy risiko), sandlupin (SE), klustersvineblom (SE), kjempespringfrø (SE), alpegullregn (SE), sitkagran (SE) og platanlønn (SE). Det er tre delområder som skiller seg ut ved å inneholde store mengder av fremmede arter.

1) Veblungsnes sandtak

I hele området til Veblungsnes sandtak er det registrert store mengder av sandlupin, hagelupin og klustersvineblom. Man kan gå ut ifra at sandtaket er kilden for spredning av de nevnte artene i forbindelse med massetransport til mange områder i Rauma kommune. Tiltak bør vurderes uavhengig av planen om ny E136. Vest for sandtaket er det registrert en stor forekomst av kystbjørnekjeks som ikke er en fremmed art, men som ønskes ikke spredd til noe steder likevel på grunn av helsefaren som den representerer.

Figur 4-16. Både hage- og sandlupin har store forekomster i og rundt Veblungsnes sandtak (foto: H. Liebel).

2) Setnesbekken

Langs Setnesbekken har det etablert seg mye platanlønn med diameter opptil over 50 cm i brysthøyde. Arten setter mye frø og forynger seg mye i skogen foreløpig spesielt i de nordligste delene. I tillegg er det registrert kjempespringfrø der som foreløpig har avgrensede, små forekomster.

Figur 4-17. Stedvis er skogen langs Setnesbekken fullstendig dominert av platanlønn (foto: H. Liebel).

3) Grytten kirke

På kirkegården til Grytten kirke er det plantet inn platanlønn som sprer seg derfra og videre i området.

Figur 4-18. Fiolette områder og prikker viser registrerte forekomster av fremmede arter i de høyeste risikokategoriene SE (svært høy risiko) og HI (høy risiko).

d) Rødlistede landformer

En rødlistet landform ble registrert i planområdet: Delta. Deltaområdet ved Setnesbekken nord for Grytten kirke er del av et mye større deltaområde som er knyttet til Raumas utløp i Isfjorden. Store deler av det opprinnelige deltaområdet er imidlertid gått tapt gjennom utbygging og utfylling knyttet til nærings- og boligformål. Deltaet ved Setnesbekken er av den aktive typen som er påvirket noe av grøfting og massefylling spesielt på nordvestsiden.

Figur 4-19. Aktivt delta ved Setnesbekken nord for Grytten kirke er vist i fiolett.

Området har en høy verdi for naturmangfold og både «delta» og «meander» er rødlistede landformer i kategorien VU – sårbar.

Tilstand: Tilstand er vurdert som god da store deler av deltaet er intakt. Deltaet hadde større utstrekning tidligere før bolig- og næringsområder ble bygd på vestsiden og dyrket mark ble etablert på østsiden av deltaet. Allikevel er området et forholdsvis godt utviklet restareal av det større deltasystemet ved Raumas utløp som stort sett er nedbygd per i dag.

Verdi: Deltaet er vurdert å ha en stor verdi (høy forvaltningsprioritet) da geotopet består av en rødlistet landform i kategori sårbar med tydelig utforming av karakteristiske egenskaper som meandrerende bekk, mudderbanker, sandstrand og strandenger som har en høy verdi også for biomangfoldet spesielt innen organismegruppene fugl (viktig økologisk funksjonsområde som rasteområde og delvis som hekkeområde), karplanter og insekter. Restene av elveoslandskapet ved Raumas utløp er prioritert i fylkesdelplanen for elveoslandskap i Møre og Romsdal (godkjent 10.06.94 i Miljøverndepartementet).

e) Økologisk funksjonsområde

Deltaområdet er samtidig et viktig økologisk funksjonsområde (ØFO) for fugler (samme avgrensning). Den 13.09.2022 ble det registrert for eksempel 29 gråmåker, 14 svartbak, 1

sildemåke, 4 fiskemåker, 16 kråker, 300 stokkender, 11 silender, 1 storskarv, ca. 150 stær, ca. 25 grønnsisik og 4 pilfink. I artsobservasjoner ligger det forholdsvis få registreringer knyttet direkte til deltaet som tyder på at området er lite undersøkt av ornitologer. Totalt er det registrert kun 24 arter på deltalokaliteten, delvis med noe høye antall som kortnebbgås (16 individer, 26.-29.09.2018), grågås (35 individer, 11.10.2017) og gråmåke (150 individer, 19.07.2013). Samtidig ligger det en del fugleobservasjoner på lokalitet «Setnes» som med høy sannsynlighet er relatert til deltaområdet. Her er det registrert 62 arter med regelmessige observasjoner av forholdsvis sjeldne arter eller arter i sterk tilbakegang som blant annet stjertand (VU), vipe (CR, hekket tidligere i området) og tundrasædgås. Deltaet har størst betydning som raste- og næringsområde for våtmarksfugler og muligens som hekkeområde for arter som tjeld (NT) eller gulspurv (VU). En hekkefuglkartlegging og systematisk fugletaksering anbefales for å dokumentere artsmangfoldet i området.

Verdi: Stor verdi eller høy forvaltningsprioritet

Figur 4-20. Setnesbekken har en meander (også rødlistet landform i kategori VU som her betraktes som del av deltaområdet; foto: H. Liebel).

Verdivurdering

Etter NiN-metodikken ble det registrert fire naturtypelokaliteter som ble sendt inn til godkjenning hos Miljødirektoratet i oktober/november 2022. Etter KU-veilederen M-1941 (Miljødirektoratet 2022b) vurderes alle naturtypelokalitetene til stor verdi basert på kombinasjonen av rødlistestatus og lokalitetskvaliteten av de enkelte lokalitetene. For rapporteringen av geologisk mangfold og økologiske funksjonsområder finnes ingen nasjonale retningslinjer eller databaser per i dag, men det jobbes med det hos

miljømyndighetene. Det er mulig å etterregistrere den rødlistede landformen og det økologiske funksjonsområdet basert på beskrivelsene i rapporten i fremtiden.

Tabell 4-1. Oppsummert verdivurdering av naturtypelokaliteter, en rødlistet landform og et økologisk funksjonsområde i planområdet.

Nr.	Lokalitet	Naturtype	Kvalitet	Verdi
1	Veblungsnes	Sanddynemark	Moderat	Stor
2	Grytten kirke	Semi-naturlig strandeng	Moderat	Stor
3	Tuenvegen N	Høgstaude-edellauvskog	Lav	Stor
4	Tuenvegen S	Høgstaude-edellauvskog	Høy	Stor
5	Setnesbakkens delta	Rødlistet landform – Delta (inkl. meander) Økologisk funksjonsområde (ØFO) - Nærings-, raste- og hekkeområde for fugler		Stor

5 Vurdering av planens virkning

Tiltaksbeskrivelse

Bakgrunn

Nye Veier AS ble opprettet av Stortinget i 2016 med mål om å oppnå en effektiv og helhetlig utbygging, drift og vedlikehold av trafikksikre riksveger. Stortinget har gitt Nye Veier mandat til å prioritere rekkefølgen på prosjektene ut ifra samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

E136 er en del av hovedveiforbindelsen mellom Vestlandet og Østlandet. Nye Veier har denne veistrekningen i sin portefølje og har nå prioritert å starte opp planarbeidet for videre utvikling av strekningen og tiltak på denne.

Prosjektet Veblungsnes inngår som en del av dette arbeidet. I prosjektet inngår avklaring av aktuelt veitiltak og utarbeidelse av reguleringsplan for veitiltaket forbi Veblungsnes. Bakgrunn for prosjektet er ønsket om å bedre fremkommeligheten, trafikksikkerheten langs E136 og ivareta bomiljøet ved Veblungsnes. Det er tidligere registrert flere trafikkulykker på strekningen, som går gjennom tettstedet med boliger tett inntil eksisterende vei.

Figur 5-1 Strekingen E136 Dombås-Otta.

Dagens veistandard på E136 er variabel, og trafiksikkerhet og framkommelighet er ikke tilfredsstillende på flere strekninger. Planarbeidet ved Veblungsnes startes opp fordi dagens vei ikke tilfredsstillende kravene til stamveistandard, i tillegg til å medføre miljøulempere for de som bor langs dagens vei. Det er flere boliger som ligger tett inntil veien.

Målet for planarbeidet

Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for ny E136 på strekingen Veblungsnes. Oppdraget skal løse dagens problemer med framkommelighet og trafiksikkerhet langs E136, samt ivareta bomiljøet ved Veblungsnes. Det er tidligere registrert flere trafikkulykker på strekingen, som går gjennom tettstedet med boliger tett inntil eksisterende vei. Støykrav skal ivaretas. Det skal tilstrebes å redusere ulempene for berørte grunneiere og stedlige forhold og kvaliteter skal best mulig ivaretas.

Mål for prosjektet er å:

- Vesentlig bedre dagens forhold for trafiksikkerhet og framkommelighet
- Utvikle løsninger som er kostnadseffektive og gir akseptabel samfunnsøkonomisk nytte
- Utvikle tiltak som minimerer klimagassutslipp og arealbeslag
- Utvikle løsninger som hensyntar naturmangfold og områder med nasjonal eller regional verneverdi

Prosjektet tar utgangspunkt i veiklasse Hø1, som har 7,5 meter veibredde. Som utgangspunkt planlegges det for fartsgrense 60 km/t gjennom de områdene med tette

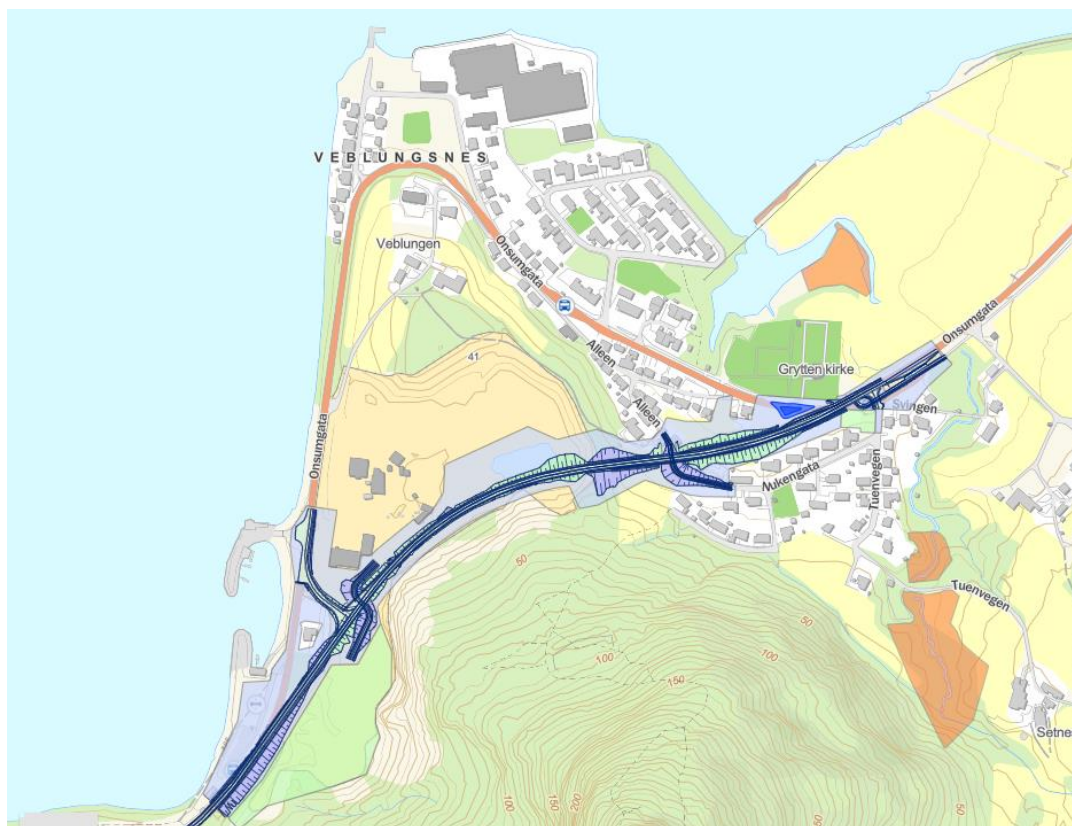
bebyggelse. Det skal etableres sikker kryssing av E136 for gående og syklende. Plassering av krysningspunkt skal avklares i planarbeidet. Det skal gjennomføres støyberegninger, og forslag til støyskjermingstiltak skal framkomme av planforslaget.

Vurdering av planens virkning

Ingen av de registrerte naturtypene (NiN), rødlistet landform eller økologisk funksjonsområde for fugl blir direkte berørt i form av arealbeslag fra planforslaget. Setnesbekken som vassdrag og korridor for viltarter vil heller ikke bli fysisk berørt da ny veg vil bygges først etter eksisterende bekkekryssing.

Påvirkning vil derfor kun være aktuell ved eventuelle endringer av hydrologiske forhold nedstrøms for Setnesbekken, og ved forstyrrelser/avrenning i anleggsperioden for det økologiske funksjonsområdet i deltaområdet. Selv om dette kun vil være midlertidige endringer settes likevel påvirkning til «noe miljøskade».

Det knytter seg usikkerhet til om det er nødvendig med erosjons- og skredsikring i Setnesbakkens elveløp som følge av tiltaket. Konsekvenser for dette er ikke omtalt i dette notatet, men det vil knytte seg betydelige utfordringer ved å bevare viktig naturmangfold rett nord og rett syd for Tuenvegen.

Figur 5-2 Utsnitt av GIS-portal for reguleringsplanen. Ny veg med tilhørende anleggsbelte vil ikke berøre noen av de kartlagte naturtypelokalitetene (oransje farge).

Vurderinger		Null-alternativet	Planforslaget
Konsekvens for delområder	Delområde 1 "Veblungsnes» - sanddynemark	0	Ubetydelig miljøskade (0)
	Delområde 2 "Grytten kirke» - strandeng	0	Ubetydelig miljøskade (0)
	Delområde 3 "Tuenvegen N» - edelløvskog	0	Ubetydelig miljøskade (0)
	Delområde 4 "Tuenvegen S» - edelløvskog	0	Ubetydelig miljøskade (0)
	Landform & ØFO «Setnesbekken delta»	0	Noe miljøskade (-)
Avveininger	Begrunne høy/lav vektlegging av enkelte delområder		
	Samlede virkninger		Gjennom planen blir det ikke direkte arealbeslag av verdifull natur gjennom planforslaget. Avbøtende tiltak er foreslått for å forhindre spredning av fremmede arter, samt forstyrrelser og avrenning til deltaområdet. Den samlede virkningen på naturmangfold er satt til ubetydelig.
Vurdering av samlet konsekvens for miljøtema	Samlet konsekvensgrad		Ubetydelig konsekvens
	Begrunnelse		Den samlede konsekvensgraden er vurdert til ubetydelig da ingen naturarealer blir direkte berørt av planen.
Rangering	Rangering	1	0
	Begrunnelse for rangering		0-alternativet rangeres høyest da utbygging kan føre til avrenning og forstyrrelser til deltaområdet i anleggsperioden.

Vurdering av Naturmangfoldloven §§ 8-12

De miljømessige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 - 12 skal legges til grunn ved utøvelse av offentlig myndighet, og vi har gjort følgende vurderinger:

Til § 8 om kunnskapsgrunnlaget: Planområdet er kartlagt etter Miljødirektoratets instruks. I tillegg ble det gjort registreringer av arter innenfor flere organismegrupper, som tilfører ny kunnskap til eksisterende dokumentasjon av artsforekomster og naturtypelokaliteter. Det foreligger nå et godt grunnlag for videre planlegging og for konsekvensutredningen.

Til § 9 om føre-var-prinsippet: Siden kunnskapsgrunnlaget er relativt godt er konsekvensene av tiltaket i forhold til naturmangfoldet godt kjent. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig, slik at det er liten fare for at tiltaket vil ha ukjente, store negative konsekvenser for naturmangfoldet.

Til § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning: Belastning på verdisatte naturmiljøer i utredningsområdet vurderes å være utdypende beskrevet gjennom notatet «naturmangfold». Da ingen naturtypelokaliteter blir fysisk berørt er belastningen svært liten, og ingen av økosystemene vil miste sin funksjon.

Til § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver: Det vil si at blant annet tiltak for å forebygge eller redusere skadevirkninger dekkes av tiltakshaver. Tiltakshaver skal etter § 11 begrense skader på naturmangfoldet. I den videre prosessen vil derfor tiltakshaver stå ansvarlig for miljøoppfølging ved blant annet å redusere avrenning og forstyrrelser i anleggsperioden for deltaområdet, og ved å håndtere infiserte løsmasser med fremmede arter på en forsvarlig måte.

Til § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder: Det legges som en forutsetning at de mest miljøforsvarlige teknikker legges til grunn, noe som for dette planforslaget innebærer å gjennomføre anleggsperioden så skånsom som mulig for å unngå hydrologiske endringer, avrenning og forstyrrelser på dyrelivet i deltaområdet.

6 Skadereduserende tiltak

- Unngå varige hydrologiske endringer, samt avrenning og forstyrrelser av fugle- og dyrelivet i deltaområdet i anleggsperioden (unngå rigg og anleggsområder tett på deltaområdet)
- Planbestemmelse om bekjempelse og sikring av at fremmede arter ikke spres ut av anlegget
- Fjerne og bekjempe fremmede, skadelige arter langs nedre del av Setnesbekken for å øke kvaliteten av bekkedraget (platanlønn, kjempespringfrø)
- Fjerne og bekjempe fremmede arter i sandtaket for å hindre spredning til omkringliggende naturområder (hagelupin, sandlupin og kystbjørnekjeks)

7 Kilder

- Artsdatabanken (2018a). [Fremmedartslista 2018 \(artsdatabanken.no\)](https://artsdatabanken.no) [01.11.2022]
- Artsdatabanken (2018b). Norsk rødliste for naturtyper 2018. Online: <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper> [01.11.2022]
- Artsdatabanken (2021). [Rødlista 2021 - Artsdatabanken](https://artsdatabanken.no) [01.11.2022]
- Artsdatabanken (2022a). [Bioklimatisk sone | NiN-kart \(artsdatabanken.no\)](https://artsdatabanken.no) [01.11.2022]
- Artsdatabanken (2022b). [Vis utvalg i kart | Artskart 2 \(artsdatabanken.no\)](https://artsdatabanken.no) [01.11.2022]
- Jordal J.B. (2018). Ny E136 gjennom Veblungsnes (Rauma kommune) – kartlegging av biologisk mangfold. Rapport J.B. Jordal nr. 10-2018. 26 s.
- Miljødirektoratet (2022a). Kartleggingsinstruks – Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2. <https://www.miljodirektoratet.no/sharepoint/downloaditem?id=01FM3LD2SHXAQSGY6VWWDYTTXQNC34U2IG> [01.11.2022]
- Miljødirektoratet (2022b). [Naturmangfold - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no) [01.11.2022]
- NGU (2022a). [Oppsummering av verdier for geologisk mangfold | Norges geologiske undersøkelse \(ngu.no\)](https://ngu.no) [01.11.2022]
- NGU (2022b). [Kart på nett | Norges geologiske undersøkelse \(ngu.no\)](https://ngu.no) [01.11.2022]
- NVE (2022). [NVE Atlas](https://nve.no) [01.11.2022]
- Åndalsnes Avis (2018). [Denne planten gir deg andregrads forbrenninger. Og den sprer seg i Rauma. - andalsnes-avis.no](https://andalsnes-avis.no) [07.11.2022]